Інфляція (CPI) у червні

Інфляція (CPI) у червні поточного року становила 1,6 %, порівняно з травнем. З початку року – 7,9 %.

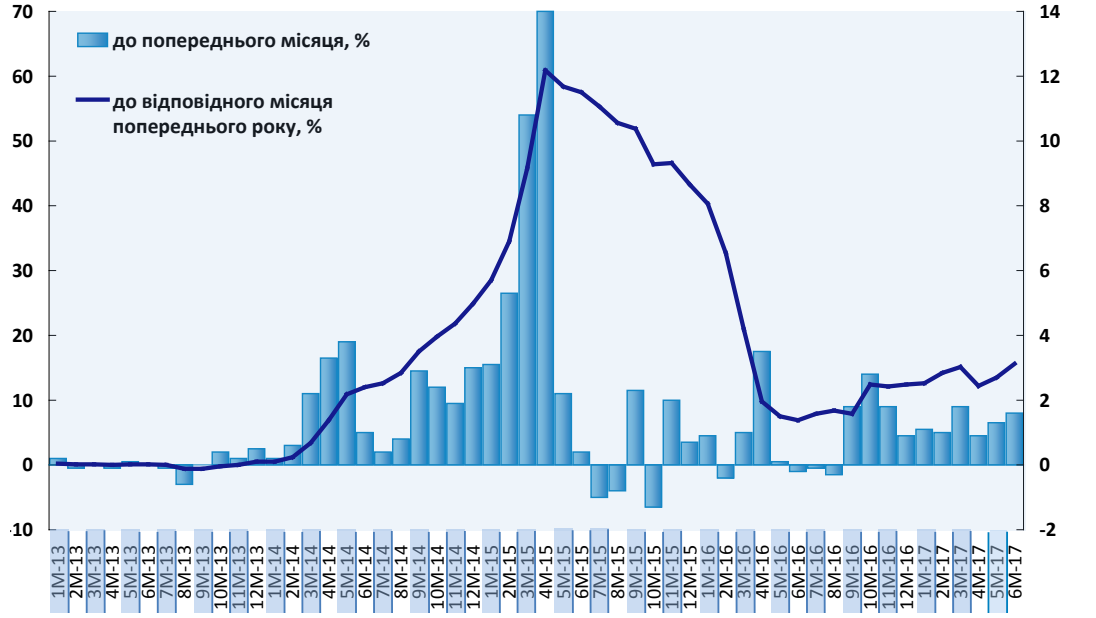
Інфляційна динаміка у червні обумовлена дією нетипових для цього періоду чинників, сформованих шоком з боку пропозиції (відобразилося на збільшенні цін на необроблену продукцію), що у поєднанні з високою витратністю виробництва мало негативний синергетичний ефект на споживчі ціни в цілому. Зокрема, жорсткі погодні умови, і, як наслідок, певне зменшення пропозиції плодоовочевої продукції, а також складна епізоотична ситуація спровокували прискорення небазової інфляції, яка за розрахунками Мінекономрозвитку становила 3,5 % (2,6 % у травні), внесок до загальної інфляції – 1,5 відсоткового пункту (далі – в. п.).

Водночас, тиск з боку монетарних факторів був майже відсутнім - базова інфляція становила 0,2 % і додала до споживчої інфляції лише 0,1 в. п. (покращення очікувань українців на фоні посилення обмінного курсу гривні до іноземних валют сприяло більш суттєвому зниженню цін на одяг і взуття).

Очікується, що у другій половині 2017 р. формування інфляційного тренду на споживчому ринку відбуватиметься, переважно, під впливом дії фактору витрат, а також коригування тарифів на окремі послуги ЖКГ, що частково нівелюватиметься насиченням внутрішнього ринку товарами, виваженою монетарною і фіскальною політикою, відсутністю значних коливань на валютному ринку.

«інфляція у червні становила 1,6 %»

Рис. 1. Темпи приросту (падіння) споживчих цін, % (права шкала – до попереднього місяця), (ліва шкала – до відповідного місяця попереднього року)

Джерело. ДСС

«зростання цін на споживчому ринку як у річному, так і у середньорічному вимірі прискорилось»

Наразі зростання цін на споживчому ринку дещо прискорилося як у річному вимірі до 15,6 % у червні 2017 р. з 13,5 % у травні 2017 р., так і у середньорічному розрахунку *(зміна цін до відповідного періоду попереднього року)* до 13,8 % у січні-червні 2017 р. порівняно з 13,5 % у січні-травні 2017 р. Така динаміка є результатом впливу немонетарної складової інфляції *(інфляції витрат попереднього періоду та прояву шоку пропозиції)*. Так, за розрахунками Мінекономрозвитку небазова інфляція у річному вимірі становила 25,8 %, середньорічний індекс у січні-червні – 21,5 %. Поряд з тим, базова інфляція збільшувалась меншими темпами – у річному вимірі становила 6,8 %, середньорічний індекс у січні-червні – 6,5 %.

«у червні інфляція майже повністю сформована її небазовою компонентою»

Табл. 1. Темпи приросту/зниження ІСЦ за розділами товарів та послуг

	Червень 2016 р., % м/м-1	**Червень 2017 р., % м/м-1**	*Внески у зміну ІСЦ, в. п. за червень 2017р.*	Питома вага у споживчому наборі, %
Усі товари та послуги	**-0,2**	**1,6**	-	**100**
Зміна базового ІСЦ	-0,1	**0,2**	*0,1*	*57,4*
Зміна небазового ІСЦ	-0,3	**3,5**	*1,5*	*42,6*
Зростання цін				
Продукти харчування та безалкогольні напої	-0,6	**3,3**	*1,4*	41,8
Алкогольні напої, тютюнові вироби	2,7	**2,6**	*0,2*	7,9
Ресторани та готелі	0,9	**1,5**	*0*	2,2
Різні товари та послуги	0,4	**0,7**	*0*	3,7
Житло, вода, електроенергія, газ та інші види палива	0,1	**0,5**	*0*	7,5
Охорона здоров'я	0,3	**0,5**	*0*	6,7
Освіта	1,1	**0,4**	*0*	1,6
Відпочинок і культура	-0,1	**0,3**	*0*	3,2
Незмінність цін				
Предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла	0,3	**0**	*0*	4,7
Зв'язок	0	**0**	*0*	3,2
Зниження цін				
Транспорт	1,2	**-0,2**	*0*	12,1
Одяг і взуття	-2	**-2,5**	*-0,1*	5,4

Джерело. ДСС, розрахунки Мінекономрозвитку

***Примітка**. За рахунок округлень, які виникали у зв'язку з електронною обробкою інформації, сума внесків за розділами товарів і послуг може не дорівнювати підсумку.*

Серед інфляційних чинників у червні були:

Внутрішні:

«основним чинником збільшення цін є подорожчання сировинних або з низьким ступенем промислової обробки продукції»

- **сезонні – підвищення оптово-відпускних цін**, що викликало відповідну динаміку роздрібних цін на продукти, з так званого, «борщового набору» врожаю 2016 р. через незначний залишок їх запасів;

  Довідково. За інформацією Мінагрополітики станом на 07.07.2017 найбільше оптово-відпускні та роздрібні ціни збільшились на капусту врожаю 2016 р. (на 1,5 разу та 1,7 разу відповідно), цибулю врожаю 2016 р. (39 % та 28 %) та моркву врожаю 2016 р. (на 28 % та 23 %).

- **природні – втрата частини нового врожаю плодоовочевої продукції** через квітнево-травневі заморозки**,** що на фоні сезонного збільшення попиту на них обумовило суттєве подорожчання цієї продукції;

  Довідково. За інформацією Мінагрополітики прогнозні обсяги валового виробництва плодово-ягідних культур та винограду з урахуванням негативного впливу погодних умов квітня-травня 2017 р. зменшено на 29 %, найбільшої шкоди зазнали кісточкові культури – їх прогнозний урожай зменшено на 39 %).

  Середні ціни реалізації овочів закритого ґрунту підвищились на 22,9 % (у січні-червні порівняно з січнем-червнем 2016 р.).

- **економічні:**

  скасування частини обмежень на експорт продукції птахівництва до окремих країн відновило підвищення цін на яйця після тривалого їх здешевлення, зокрема тільки упродовж перших п'яти місяців цього року ціна знизилась майже у 2 рази;

  збільшення собівартості сільгоспвиробництва та, відповідно, активізація цінової динаміки у харчовій промисловості;

  Довідково. Сукупні витрати на виробництво сільськогосподарської продукції у січні-травні 2017 р. порівняно з відповідним періодом минулого року збільшились на 24,7 %, у т.ч. на продукцію рослинництва – на 26,8 %, продукцію тваринництва – на 19,4 %.

  Ціни виробників харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів у червні 2017 р. зросли на 16,5 % (у розрахунку до відповідного місяця попереднього року).

  підвищення середніх цін реалізації сільськогосподарських тварин (у живій масі) – на 30,1 % *(у січні-червні порівняно з січнем-червнем 2016 р.)* як через витратний чинник, так і скорочення пропозиції на фоні АЧС;

  Довідково. Ціни у виробництві м'яса свиней свіжого чи охолодженого у червні зросли на 12,2 %

(на 33,4 % з початку цього року), м'яса свиней у відрубах, солене, сушене чи копчене (бекон і шинка) – на 5 % (на 16,7 % відповідно).

розширення купівельної спроможності населення – упродовж січня-травня 2017 р. реальна зарплата зросла на 19,8 % *(за цей же період у 2016 р. відбулося зростання лише на 3,9 %);*

- **<u>адміністративні</u>:**

відокремлення тарифів на транспортування і розподіл газу від вартості газу як товару, яка залишилась незмінною – 4942 грн. за 1000 куб. м *(без врахування ПДВ);*

Довідково. Це здійснено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 22.03.2017 № 187 «Про затвердження Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу».

«вплив адміністративних чинників на формування загального індексу інфляції був мінімальним»

традиційне для червня підвищення вартості перевезень залізничним транспортом на 3,7 % *(4,7 % в середньому у червні упродовж попередніх 5 років).*

Довідково. Зміна тарифів на залізничні пасажирські перевезення здійснюється згідно із запровадженим механізмом коригування вартості проїзду пасажирів залежно від календарного періоду відповідно до наказу Мінінфраструктури від 19.03.2012 № 170 «Про затвердження Тарифів на перевезення пасажирів, багажу і вантажобагажу залізничним транспортом у внутрішньому сполученні» (зареєстрованого в Мін'юсті 23.03.2012 за № 447/20760).

<u>Зовнішні</u> – зростання цін на продовольство на світовому ринку *(індекс цін на продовольство ФАО у червні 2017 р. у розрахунку до червня 2016 р. збільшився на 7 % і на 1,4 % порівняно з показником травня цього року).*

Стримуючими чинниками у червні виступали:

<u>Внутрішні:</u>

- **<u>сезонні</u>** – збільшення пропозиції молокосировини обумовило зниження цін на молоко (на 1,6 %) та молокопродукти, зокрема кисломолочну продукцію (на 0,5 %) та сир і м'який сир (0,3 %);
- **<u>монетарні</u>:**

монетарна політика й виконання бюджету з профіцитом;

Довідково. За даними Національного банку на кінець червня 2017 р. порівняно із кінцем грудня 2016 р. монетарна база залишилась незмінною, а зростання грошової маси становило лише 0,1 %.

Водночас за даними Казначейства упродовж І півріччя 2017 р. консолідований бюджет зведено з профіцитом на рівні 52,1 млрд гривень.

скорочення споживчого кредитування *(за даними Національного банку кредити, надані домашнім господарствам (крім фізичних осіб – підприємців), за січень-червень знизились на 2,4 %);*

«посилення позиції гривні стримувало зростання споживчих цін»

динаміка обмінного курсу гривні у лютому-червні 2017 р. – середньомісячний офіційний курс гривні до долара США за цей період ревальвував на 3,8 %.

<u>Зовнішні</u> – **зниження котирувань на нафту на світовому ринку**, що на фоні укріплення гривні сприяло здешевленню пального.

Довідково. За даними Світового банку ціна на нафту марки Brent у червні знизилась на 7,8 % до 46,89 долара США/ барель (з початку року подешевшала на 13,3 %). В Україні вартість палива та мастил у червні знизилась на 1 %.

<u>Примітка</u>. У червні 2017 р. відбулося зниження цін виробників на 0,6 % (зниження на 1,3 % у травні) за рахунок зменшення тиску з боку зовнішніх чинників (здешевлення залізної руди, чорних металів і нафтопродуктів на світовому ринку), що обумовило відповідну динаміку цін на внутрішньому ринку (зниження цін у металургії та у виробництві коксу і продуктів нафтоперероблення).

«у подальшому очікується збереження помірної інфляційної динаміки»

Очікування. Незважаючи на прискорення інфляції у червні, прогноз на рік залишається без змін: очікується зростання споживчих цін на 11,2 % (грудень 2017 р. до грудня 2016 р.).

Ризиками, що можуть призвести до помітної активізації інфляційних процесів у найближчі місяці на споживчому ринку є можливе відновлення девальваційних тенденцій, різке зростання цін на світовому ринку, більш суттєве та швидке перенесення витрат виробництва *(через лаговий вплив від зростання вартості енергетичних витрат у річному вимірі, підвищення рівня оплати праці)* на споживчі ціни.